

כנתבשג קדוב אריד

גיליון 4 | ו' כסלו תשע"ד | פרשת ויצא

שאלה:

האם עבודת השם מותרת מקום לתרבות פנאי ולחיי חולין?

לכתחילה

הרב אורי שרקי
מכון מאיר,
רב קהילת
"בית יהודה"
בירושלים

"בכל דרכך דעהו" הוא מיסודותיה היותר איתנים של תורת משה. מי שמאמין שהשם אחד, חייב להסיק מכך את התולדה ההכרחית של אמונתו, והיא שהשם נמצא בכל, ושדווקא על ידי כל חלקי החיים ניתן לדעת אותו ולעבוד אותו.

המשימה לגלות את השם בכל תחומי החיים איננה פשוטה. החולין מאיימים על התום ועל חיי הקדושה הפנימיים. אך חששות אלו שייכים בעיקר למצב של גלות, כשהחיים מצומצמים בכותלי בית המדרש ובית הכנסת, בשולחן המשפחתי והטהרה האישית. לא כן כשעם ישראל חוזר לארצו. אז עליו למלא משימה אוניברסלית ולהדריך את העולם כולו לחיים של קדושה המביאים לדעת השם גם דרך הכלכלה, התרבות, הספרות, הצבא והפוליטיקה.

הפנאי איננו בא רק למלא תפקיד משני של מנוחה ומרגוע, מה שהיה נכון בכל הדורות, כי אם לגלות את הקדושה שבטבע, שנוצחה מאז צאתנו מבית חיינו, והנחבעת מאתנו מאז שחזרנו הביתה, בחסדי השם.

מסייעות לקדושה

הרב יצחק ערד
ראש מכון "דעת"

אדמו"ר הזקן מבאר בספר התניא, שכל דבר שאיננו משתייך אל הקדושה הוא קליפה, כלומר: כוח שמעלים ומסתיר את הניצוץ האלוקי שמחיה אותו, כקליפה המכסה על הפרי. תפקיד האדם בעולם הוא לברר את הקליפה, לגלות את הניצוץ האלוקי שבו ולהעלותו לרובד הקדושה.

כיצד מבררים את הקליפה? ב'קליפת נגה' נכללים כל הדברים המותרים, שאין בהם צד של איסור לא מהתורה ולא מדברי חכמים. כאשר משתמשים בדברים אלו למטרות קדושות, מגלים את הניצוץ הטמון בהם, וממילא מעלים אותו אל הקדושה.

אדמו"ר הזקן מדגים זאת מאכילת בשר שמן ושתיית יין מבושם, כאשר מטרת הסעודה היא להרחיב את ליבו ודעתו ללימוד התורה. למרות שמדובר במעשה חולין, הדבר הוא לגיטימי ויש בו גם מעלה מצד בירור הניצוצות.

תרבות הפנאי והחולין נכללות באותה הגדרה. במידה ואין בהן דבר איסור, וכאשר הן נעשות באיזון הנכון, באופן שמסייע לאדם להגיע בסופו של דבר לתוספת התקרבות להשם ולהרחבת הדעת לקדושה, יש להן מקום והדבר אף נדרש.

בדיעבד

הרב יובל דיין
מרכז "התהוות"

על שאלה זו כבר ענו גדולים וחכמים ממני: אין בעיה עם תרבות הפנאי, אבל תמצא זמן שהוא לא יום ולא לילה כדי לעסוק בה... אבל בכל זאת אנסה לענות, כי אחרי הכל זו סוגיה רלוונטית.

כל הבעיות שבעולם התחילו מהנחש הקדמון, שהחריר עצבות ועצלות אל תוך עולם הקדושה. מהסיבה הזו אמר רבי נחמן מברסלב שהעצב הוא המחלה גדולה ביותר בעולם ושעלינו לשמח את עצמנו בכל מצב ובכל אמצעי כשר, אפילו ב'מילי דבדיחותא'. דורות שונים התאפיינו בהתמודדויות שונות, אבל הדרור שלנו מנקז את כל מחלות הנפש שהיו מאז ומעולם. לכן, למרות שאני לא האדם שיכול להתיר את זה, אם מישהו עוד רגע נופל לעצבות, ומה שיעזור לו זה לטעום מתרבות הפנאי הכשרה, אז שיעשה את זה. אם נפלת ואתה לא מוצא בעצמך שום נקודה טובה, ואם תלך להופעה זה יעשה לך טוב - אז תלך. העיקר, לא להיות בעצבות. כל זה בדיעבד. לכתחילה, אני לא ממליץ.

מחנכים! מדריכים!

מעוניינים לקבל עותקים של
קרוב אליך לשימוש בפעולה או שיעור,
לחלק לתלמידים או לחברה?
סמסו ל-054-4530951
ונביא אותו קרוב אליכם מדי שבוע!

מחנות ארליך

3

פוטנציאל אפס

שולי רנד

6

בחור ישיבה מדוכא

התוועדות

4

מטריקס בתוך מטריקס

ראיון עם רוני אילון

לומדים את זה תניא לכוננים

מחלוקת ראשונים וחסידים

הרב יחזקאל סופר

בפרק הראשון בספר התניא מעלה המחבר לדיון סוגיה תלמודית המגדירה את התארים צדיק, רשע ובינוני, ומעמיס מובאות שונות וסתירות ביניהן. האומנם לא מצא המחבר נושא עקרונות יותר, נושא שיביע את חירושה של משנת החסידות? עיון בדבריו מגלה שבגרעין התניא שני חידושים: האחד - שאין להסתפק בקיום המצוות באופן מעשי בלבד ויש לשתף את כל חלקי הנפש בעבודת ה', והשני - שרדישה זו איננה הידור מצווה אלא חובה גמורה.

מתוך כך

המקור הקדום לחובת שיתוף פנימיות האישיות בעבודת השם הוא בדרשת הספרי על הפסוק "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצווך היום על לבבך", וכך נאמר שם: "למה נאמר? לפי שנאמר: 'ואהבת את השם אלוקיך', איני יודע כיצד אוהבין את המקום - לכך נאמר: 'והיו הדברים האלה', שמתוך כך אתה מכיר את הקדוש ברוך הוא ומידבק בדרכיו".

נחלקו הראשונים למה התכוון הספרי במילים: "מתוך כך". בעל ספר החינוך הבין שהכוונה היא מתוך המצוות המזכרות בפרשת קריאת שמע. וזו לשונו:

"כלומר, שעם התבוננות בתורה תתיישב האהבה בלב בהכרח". לעומתו כתב הרמב"ם: "והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו? בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואי הנפלאים הגדולים, ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול... כמו שאמרו חכמים בענין אהבה: 'שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם'".

עם הבהמית

מחלוקתם מבטאת את הבדלי התפיסה בין שיטת החסידות הכללית לשיטת התניא. כולם מסכימים שאין די בשמירת מצוות מעשיות בלבד ויש לעורר גם את פנימיות הרצון והנפש. אלא שלשיטת החסידות הכללית, הצועדת בדרכו של ספר החינוך, אין צורך לשתף את הנפש הבהמית ודי בכך שהנפש האלוקית תהיה רתומה לעבודת השם. מתוך העיסוק בתורה ומצוות תתעורר האהבה.

לעומת זאת, בעל התניא הולך בדרכו של הרמב"ם וסובר שהתעוררות האהבה צריכה לנבוע גם מהיצר הרע ומהנפש הבהמית. לכן יש לפרש את כוונת הספרי במילים 'מתוך כך', לעיסוק בהתבוננות בנפלאות הטבע, מהם מתפעלת גם הנפש הטבעית. אזי יתרחש 'והשבחות אל לבבך', ותאוותיה החומריות של הנפש הבהמית יחווירו אל מול אהבתה והערצתה את הבורא. כדי להחזיר תביעה עמוקה זו, פתח בעל התניא את הפרק הראשון במערכת מובאות שבאות לחדש 'פצצה רעיונית' בגישת החינוך היהודי: גם מי שמקיים את כל המצוות ולא עבר עבירה מימיו, עדיין איננו נקרא צדיק. בעל התניא מדגים זאת מהאמורא רבה שאמר על עצמו: "כגון אנא בינוני". הא למדת, שהשלמות המחולטת במישור המעשי, עדיין אינה אלא חצי עבודה, ואילו החצי השני, אליו מדריך אותנו בעל התניא, הוא לקשר אל הקדושה את כל אישיותו של האדם, הן את הנפש האלוקית והן את הנפש הבהמית על כל צדדיה ורבריה.

ביני לבין עצמי איך וואסטיין

הצעד הראשון בדרך אליך הוא לסגל נאמנות לעצמך. בתוך כל אחת מאתנו יש אני ויש עצמי. כן, יש שם לפחות שתיים. אם זה לא היה המצב, לא היה לנו עם מי להתלבט בתוכנו ואת מי להאשים... נאמנות לעצמי זה ליצור אחדות בין אני לבין עצמי, לדאוג ששני החלקים הללו יחיו באהבה ובשמחה אחד עם השני. במילים אחרות: אני יכולה להיות החברה הכי טובה שלי.

מחכה לי בפנים

מה עושים עם חברה טובה? מתייעצים איתה, בוחרים איתה בגדים, בוכים לה, אוכלים גלידה ביחד, עוזרים לה, מעודדים אותה, מאמינים בה, שותקים, מדברים ובעיקר מקשיבים. כך בדיוק עלינו לעשות עם עצמינו, עם אותה נשמה מתוקה הנמצאת בפנים וממתנה לאהבתנו. בניגוד אלינו, היא ממש לבד שם. אין לה הסחות דעת, אין אנשים מבחוץ, יש רק אותך שיכולה לגאול אותה, להאמין בה, לשמח אותה ולהיעזר בה, להתייעץ עם חכמתה האינסופית ולהינות מהיכרות ברברים שאף אחד אחר אינו נוכח בהם.

היום הטוב ההוא

כשהייתי בכיתה י', קבעתי ביום בהיר אחד פגישה עם כמה חברות בתל אביב. לאחר נסיעה של שעה וחצי הגעתי באיחור קל, אבל אף אחת לא הייתה שם. בירור קצר העלה שאחת תגיע רק בעוד ששעתיים, השנייה חייבת לעזור לאיזו דודה שילדה ו... אני לבד. עם כסף לבזבזים והמון זמן, הסתובבתי ברחובות באי נוחות.

לא הצלחתי ליהנות ולא לקנות כלום, והתלבטתי אם לשבת לאכול לבד. הרעב הכריע אותי והתיישבתי. תפסתי לי מקום שקט בצד והתחלתי לברר איתי מה קורה עם עצמי. איך יכול להיות ששמחתי תלויה באחרים, ומדוע אני לא מספיקה לי, זה ממש העליב אותי. באותו רגע, עם הסנדוויץ' ביד, החלטתי שאני לא צריכה אף אחת אחרת על מנת לשמוח, ושאני ממש יודעת להתלבט עם עצמי (הרי אני עושה את זה קבוע), וגם אצליח להחליט איתי. היום הטוב ההוא מלווה אותי עד היום. יצאתי ממנו עם מלא חוויות, שתי שקיות בגדים וחברה חדשה. חברה לכל החיים.

ואז שמעתי

עם השנים הדברים התפתחו. מאז שגיליתי אותה מצאתי את עצמי הרבה פעמים לבד, מטיילת, שותה כוס קפה, כותבת ומדברת איתה. היא התגלתה כאחת שיודעת להקשיב נהדר. בהתחלה זה הספיק לי, אבל לאט לאט התחיל להפריע לי שהיא לא מביעה דעה. אז יום אחד שאלתי שאלה ושתקתי. ושתקתי עוד קצת. חזרתי על השאלה, והמתנתי. ואז שמעתי אותה לוחשת את דעתה המדויקת. הייתי המומה. שתקתי שוב, בפעם הזאת בגלל שלא היה לי מה להוסיף. זה היה באמת חדש, ובאמת חכם. ניכר היה שהיא מכירה אותי ממש לעומק, כמו שרק מי שנמצא איתך מאז ומעולם ומכפנים יכול להכיר. הציווי הראשון שקיבלנו כיהודים הוא ללכת אלינו, על מנת שנהיה כלי שומע ומרגיש, ונהיה ברכה.

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות
ת.ד. 52589 רמת גן
עורך: אהרון ברנשטיין
עיצוב: דוסה
לתגובות, יצירת קשר, פרסום והפצה:
info@qarov.org | 054-4530951

קרוב אליך

3

2

קרוב אליך

אירוע

שיחת
חברית
עם
שולי רנד

פוטנציאל אפס

עושה לך שפע ושיש לך מאתיים שקל בכיס או אוכל לילדים. אדם הוא משוגע בטבעו. אם עכשיו לא רצת וטיפסת על עמוד ברחוב, לא נפלת לרע ולא צעקת קוקוריקו - זה נס!

זה מאוד פסימי.

הכי אופטימי בעולם.

אני לא יכול להגיד לעצמי שאני בן אדם טוב? אני כולי חיית פרא? כולי קוקוריקו?

יש בי את הקדוש ברוך הוא. זה הוא, לא אני, וזה הכי אופטימי בעולם. הפסימי זה אדם שמשקר לעצמו ואומר "אני אמור להיות מאה אבל אני רק תשעים ושמונה היום, או..." ויורד מזה לתשעים ושבע, ותשעים ושש, זה פסימי! הכי אופטימי זה לדעת שהקדוש ברוך הוא איתי, ושכל ההצלחות שלי הם חסד שלו.

לחשוב על דרך החיוב, כאילו שאני ממש טוב והטוב שלי הוא באמת שלי ובזכותי - כולם בדיכאון מזה. זה כאילו עבודת השם, אבל כולם פוצעים את עצמם כל היום מצורת החשיבה הזאת ואף אחד לא נהיה יותר טוב בזכות זה.

תורה רפ"ב בליקוטי מוהר"ן היא תורה שאפשר להיות אותה ולקבל ממנה חיות אדירה. רבנו אומר בה שאדם צריך ללמד על עצמו ועל האחרים זכות. יש אנשים שהצילו את החיים שלהם עם העיקרון של לראות נקודה טובה בכל דבר. ככה יש שמחה בכל רגע ורגע על כל דבר טוב, כי שום דבר לא מובן מאליו. אם בן אדם חושב שהבסיס שלו הוא ציון מאה, אז יהיה לו קשה להתחבר ולראות את הטוב שבו בזמנים רגילים, בהם הוא רחוק מפסגת השלמות. לראות נקודה טובה ולזכור שהיא לא ממני אלא מהשם, זה שיא האופטימיות. אם הייתי אוהו בנקודה הזו באמת, כמו שאני רוצה, הייתי אדם מאושר.

רבי נחמן אומר שאדם צריך לדעת שכל דבר טוב שהוא מצליח לעשות, זה לא ממנו אלא נטו מהשם יתברך. גם כשאתה מתאמץ ומצליח בעבודת השם ובנתינה לאנשים, אתה צריך לזכור שזה לא אתה בכלל.

אתה באמת מרגיש את זה?

כל מה שאני מדבר איתך זה בגדר שאיפה. אני מדבר עם עצמי, מדבר איתך, כדי לעורר את עצמי לזכור את זה. יש לי היום הופעה לפני אלף איש בצפון, כמויות של ישות, אבל אני מעורר את עצמי ואולי במשך ההופעה אזכור את זה לשלוש דקות. אולי.

גם זה חסד.

המטרות הבלתי מושגות האלה לא מייאשות?

אני מאוד מאמין בלדבר גם על דברים שאתה לא אוהו בהם. רבנו אמר לנו את זה. אדם אומר "איך אדבר עכשיו באמונה? אני רחוק מזה", ורבנו אומר לו "הפוך! דבר, דבר, וככה תגיע לאמונה". הדיבורים פועלים. אפילו אם רק תוך כדי דיבור תצליח לזכור, גם זה רווח. לדיבורים יש כוח.

הרצון לאחוז באמת בצורה שלמה ולדבר רק דיבורים שאמיתיים לך, שאתה עומד מאחוריהם באופן מלא, נובע מגאווה. אין לזה סוף. אנשים אומרים: "אבל אני לא שם". מה אתה אומר? וואו! אתה לא שם?! אתה באמת חושב שהיית שם פעם אי פעם? אתה מביין? אתה יכול לדבר דיבורים שאתה לא אוהו בהם ומתוך שלא לשמה יבוא לשמה. אתה באמת צריך לשמוח על כל שנייה שאתה לא ברע, לדעת שהפוטנציאל שלך הוא אפס. ככה אפשר להיות שמח ולראות את חסד השם כל היום, לא רק בזה שהוא

פסימי זה אדם
שמשקר לעצמו ואומר
"אני אמור להיות 100
אבל אני רק 98 היום,
או..."

י"ט כסלו

ב"ה

האירוע המרכזי

יום חמישי י"ח בכסלו (21.11.13), בנייני האומה, ירושלים

נשים בשעה 17:30 | גברים בשעה 21:30

נעילת שערים בשעה 18:00 בדיוק | נעילת שערים בשעה 22:00 בדיוק

ניגוני אדמו"ר הזקן - הופעה מלאה

עם שולי רנד ואביתר בנאי

דברי חסידות מרוממים

מאת ה'חזו"ר הרב יואל כהן, הרב יצחק גיטנבורג, הרב יהושע שפירא ועוד...

כרטיסי כניסה לאירוע

35 ש"ח בהזמנה טלפונית 03-9604637

45 ש"ח
לרכישה במקום
על בסיס מקום פנוי

לתלמידים/ות ואברכים 25 ש"ח
ברכישה מוקדמת באשראי
או במוסדות הלימוד

הסתכל במטריקס ובראי עלמא

אור י. גולדשטיין

בשנת 1999 יצא לאקרנים סרט ששינה את פני האנושות. 'המטריקס' הוא סרט מדע בדיוני, המגולל את סיפורו של ניאון. אדם שגילה שהוא חי הוא בתוך עולם של שקר, ושיש מציאות אמיתית מעבר לעולם הנראה לעין. בעזרת קבוצת מורדים הוא יוצא למאבק פנימי-חיצוני, בכדי להשתחרר מן הקונספציות הברוניות בהם הוא חי. הסרט, שהפך לסדרת סרטים, גרם לזעזוע עמוק בקרב צופים ברחבי העולם, שהתחילו לחפש משמעות בעולם הפוסט-מודרני בו הם חיים. דמויות וסמלים מהסרט היו לאותם מחפשי אמת סימני דרך. אבל עבור הצופים היהודים, משהו בסרט נראה מוכר, קרוב.

משהו שהציבור כבר הטמיע אותו, משהו שזורם לו בדם, וכל מה שנותר זה להפעיל את 'התוכנות הרדומות'. התחלתי לחקור על הסרט, לפרק אותו ולנתח אותו. גיליתי שמי שכתב את התסריט הם זוג יהודים אמריקאים מסאן-דייגו יחד עם רב שאתו הם למדו קבלה. הכלי הזה הוא בעל עוצמה גדולה. עד היום אני מרצה שלוש פעמים בשבוע בפני מאות סטודנטים, שראו את הסרט עשרות פעמים, אבל עד היום לא באמת הבינו אותו. אני מנסה לחבר את הדברים למקור, ו'לפצח' את הקוד של המטריקס על פי המיסטיקה היהודית והקבלה.

איך אתה מסביר את הפופולאריות הגדולה של הסרט? הסרט מסביר לאנשים איפה עומד הדור שלנו מבחינת ההכרה האנושית ומהו המסך שכולא אותנו מאחורי הפוסט-מודרניזם. הסרט עשוי קולנועית בצורה מתקדמת מאוד (יחסית לתקופתו). הוא הצליח להעביר דרך המימד הקולנועי כל מיני מושגים של מציאות שהיא מעבר לזמן ולמקום. הסרט הצליח להמחיש אלמנטים רוחניים רבים בצורה קלה לתפיסה והבנה, מה שגרם זעזוע להרבה אנשים, מכיוון שהם לא ידעו איך להתמודד אתו. אדם מן הרחוב התחיל פתאום לחשוב: "וואלה, גם אני חי באיזשהו מטריקס. איך אני מפרק את המטריקס הזה ורואה את העולם האמיתי שמעבר?". התפקיד שלנו זה להשתמש במקפצה הזאת ולחבר את האנשים לאמת כפי שאנו יודעים אותה. כשזה נכון, זה פשוט עובד, האמת מדברת לאנשים.

הזה, ומוכנים להקריב את כל חייהם בשביל העולם הרוחני אליו הם שואפים להגיע.

עולם של שלמות?

שלמות היא כל העניין ברפואה המשלימה. הרופא צריך לחפש לא את החלק הבעייתי, אלא איפה החלק הזה פגום ביחס אל השלם. אנחנו לא מושלמים, והתפקיד שלנו הוא ליצור שלמות על ידי חיבור בין ניגודים. זה בדיוק מה שניסיתי לעשות עם הסרט מטריקס - לחבר בינו לבין רעיונות רוחניים-יהודיים.

"וואלה, גם אני חי באיזשהו מטריקס. איך אני מפרק את המטריקס הזה ורואה את העולם האמיתי שמעבר?"

מאיפה צץ הרעיון להקים את אתר 'אמטריקס'? זה קרה לפני חמש עשרה שנה. באותה תקופה לימדתי רפואה במכללת 'מדיסין', ובדיוק הקמנו את מרכז 'שמיים' לקירוב בתל אביב. אנשים שלמדו במרכז שלנו אמרו לי שיש סרט חדש, ושהוא מדבר על רעיונות גדולים, שדומים מאוד לרעיונות חסידיים. הלכתי לצפות בסרט ונשכחתי בקסמיו. גיליתי יצירת אמנות ממש מופלאה, שאפשר להשתמש בה כדי להעביר את התכנים הפנימיים בצורה הרבה יותר קלה. הבנתי שיש פה הזדמנות לקחת

רוני איילון, מומחה לחוכמות המזרח ולחוכמת הקבלה גם יחד, עשה עבודת תחקיר מקיפה על הסרט והקים את אתר 'אמטריקס' - המגלה צדדים יהודיים-רוחניים בתוך ים המשמעותיות המסתתרות בעליה.

רוני (44), דוגמן לשעבר ויוצא סירת מטכ"ל, התחיל את דרך התשובה שלו בעיסוק ברפואה משלימה ובתורות מזרחיות. הוא למד רפואה סינית בבית החולים 'גואן אן מנג' בבייג'ינג, ושימש כמרצה במכללת 'מדיסין'. תוך כדי לימוד הפילוסופיה של המזרח, הבחין בעקרונות משותפים רבים בין החשיבה המזרחית לחוכמה היהודית ולקבלה. הוא הקים את מרכז 'שורשים' ללימוד וחיבור תורת המזרח עם הקבלה, אותו הוא מנהל עד היום. רוני ייסד גם את 'שמיים' ו'אשירה' - קבוצות לצמיחה רוחנית יהודית בדרכים של אמנות ויצירה. כיום הוא מטפל בכיר בשיאצו, דיקור וצמחי מרפא.

הרבה לפני שהמטריקס נכנס לעולמנו, אתה עצמך שהית תקופה ארוכה בסין. מה למדת מהסביבה הזרה? מה אימץ אליך? פגשתי תרבויות עתיקות יומין שלא התקלקלו. אותן תרבויות חיות בדיעה שהחיים הם קצה קרחון, תחנת מעבר, מציאות גסה שמכינה אותנו למציאות עליונה וגבוהה יותר. האנשים שם חיים בצורה קהילתית יפה מתוך התייחסות אל החיים כתקופת ניסיון קצרה. הם מבינים שבאנו לעולם כדי לעבוד, ושאפשר לשאת את כל התלאות והצרות שנלוות אל החיים, האנשים חיים מתוך מסירות לרעיון הרוחני

**אמרו לי שיש
סרט חדש,
ושהוא מדבר על
רעיונות שדומים
מאוד לרעיונות
חסידיים**

קטע נוסף זכור לי מהסרט השני בסדרה. ניאו מגלה שגם בחוץ יש לו עדיין את הכוחות שהיו לו בתוך המטריקס. זה מראה לנו שגם הדרגה הבאה, שנראית לעינינו אמיתית לחלוטין, היא גם כן סוג של מטריקס. יש מטריקס בתוך מטריקס בתוך מטריקס, וגם העולם שלנו הוא עולם מדומיין בתוך עולמות מדומיינים נוספים.

מה המשמעות של זה?

בסרט ניאו עובר מחלום למציאות, ובספרי הקבלה והחסידות מובא כי ישנן דרגות של הווייה התלויות בעוצמת ההכרה, כאשר כל דרגה היא חלום ביחס לדרגה שמעליה. על אחרית הימים כתוב בתהילים: "כשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים". אז תתגלה בעולם עוצמה חדשה של הבנה. כולנו נעלה מדרגה ונגלה שכל חיינו היו חלום אחד גדול. במהרה בימינו.

ניתן לקרוא ביתר הרחבה על הנקודה היהודית של המטריקס באתר של רוני איילון: www.emetmatrix.com

המרוואיין ביקש לציין שסרטי המטריקס עלולים להכיל תוכן בלתי הולם, באתר יש הפנייה לקטעים מתוך גרסה מותאמת לציבור הרחי.

או לימוד בעמקות התורה, הוא לומר איך להשתמש בעולם בצורה נכונה. התורה עוזרת לאדם לשנות את המציאות של עצמו ולעבור מעולם המטריקס אל מה שמעבר לו.

אילו עוד רעיונות אפשר לקחת מהסרט לטובת עבודת השם?

אין ספור! כפי שאמרנו, המעבר בין העולמות הוא על ידי שימוש בשפה, בדיבור, בסרט הרעיון מיוצג על ידי טלפונים. עצם הרעיון של יצירת קשר עם מציאות מעבר למטריקס כדי לקבל מה שרוצים בתוך המטריקס - זאת התפילה בעצמה. יש בתפילה גם כוח של חיבור בין העולם הדמיוני למציאות האמיתית שמעבר לו, המעבר המטאפיזי קורה בשימוש בצירופי מילים ואותיות.

לאיזו סצנה מהסרט אתה מחובר?

יש סצנה שניאו נכנס לתוך תוכנת הדמיה של המטריקס. הוא עובר ברחוב עמוס באנשים, ומורפיוס אומר לו משפט שלא אשכח: "רוב האנשים כל כך מורגלים במערכת, כך שהם לא מוכנים עדיין להתנתק ממנה. למרות שמטרתך היא להציל ולשחרר אותם, הם חושבים שאתה האויב שלהם". זה קטע חזק ביותר.

זה ממש מזכיר את סיפורי המעשיות של ר' נחמן.

נכון מאוד. קל לשמוע סיפור מעניין ומלא אקשן על משהו אחר. אדם לא מבין בהתחלה שזה קשור לחייו, שבעצם הוא זה שחי בתוך בית כלא, בגבולות המוח שלו. זו הזדמנות שבה חומות ההגנה, המונעות מכל רעיון רוחני-מטאפיזי להיכנס לתוך נפשו של האדם הפוסט-מודרני, נופלות. הוא מוצא את עצמו משתוקק לצאת מן המציאות העגומה והחונקת של המטריקס.

מה זאת 'התוכנה'? מה המקבילה שלה בהגות היהודית?

התורה כמובן. לפרק החמישי באתר קראתי 'אשר בחר בנו ונתן לנו את שפת התוכנה'. הרעיון העיקרי של הסרט הוא שיש שפה, תוכנה ממנה מורכב עולם המטריקס. אנו מאמינים שהתורה היא התוכנה שממנה מורכבת המציאות שלנו. העולם והמציאות כולה נבראה על ידי מילים ואותיות. הוזהר אומר שהקדוש ברוך הוא הסתכל בתורה וברא את העולם.

המציאות לא נבראה בצורה חד פעמית, אלא "לעולם ה' דברך ניצב כשמיים". עד היום, המילים והאותיות של התורה יוצרות את המציאות בכל רגע ורגע. כשאדם לומד תורה בכל הרכדים - גם אם זה רק קריאה

בדרך לניצחון

הרב שבתאי סלבטיצקי

שליח חב"ד באנטוורפן, בלגיה

בצעירותי למדתי בישיבת קול תורה. אחד מחבריי בישיבה היה בעל כישרונות חלשים, והוא נאלץ להתייגע רבות בכדי להבין ולזכור את הנלמד.

המשגיח העביר מדי פעם שיחת מוסר בפני התלמידים. המסר המרכזי בשיחותיו היה שתפקידו של תלמיד ישיבה הוא להיות למדן ולהגיע לגדלות. החבר פנה אל המשגיח ושאל אותו: "אם תפקידי הוא להיות למדן וגדול, הרי שאין לי שום סיכוי. יש כאן חוסר צדק, אני יושב ולומד בהתמדה, אולם מכיוון שלא נתברכתי בכישרונות מיוחדים הישגי מועטים, ואילו חברי שנתברכו בכישורים מבריקים, עולים עלי בהישגיהם ללא מאמץ. מהו הצדק בתביעה להיות למדן? חברי ממלאים את תפקידם בקלות ואילו מילוי השליחות שלי בעולם כרוך ביגיעה רבה!"

המשגיח הבין לליבו וניסה לעודד אותו. הוא הסביר לו שעל ידי מאמץ והתמדה הוא יוכל להצליח אף יותר מחבריו המוכשרים. בתור ראייה הביא המשגיח את המסופר על הגאון ר' אלחנן וסרמן, שבתחילת דרכו לא היו לו כישרונות מיוחדים, ולמרות זאת, על ידי יגיעתו הגדולה הוא הפך לאחד מגדולי ישראל. התשובה לא הניחה את דעתו של הבחור. השאלה הטרידה אותו מאוד וגרמה לו לדכדוך ולמרירות.

אני נבראתי לשמש את קוני

יעצתי לו לשלוח מכתב לרבי מליובאוויטש ולפרוש לפני את תחושותיו. הוא נהג כעצתי וזכה לקבל תשובה נפלאה. הרבי התפלא על השאלה. המשנה אומרת במפורש "אני נבראתי לשמש את קוני". כל אדם צריך לעבוד את ה' עם כוחותיו וכישרונותיו. זהו תפקידו - לשמש את קונו כפי יכולתו. אדם שאינו מוכשר כל כך אבל לומד בהתמדה ובשקידה, מקיים מצוות בהידור ומתפלל כדבעי לפי ערכו, נעלה מחברו בעל הכישורים שאינו ממצה את יכולותיו. המוכשר אמנם למדן גדול יותר, אבל המטרה איננה להיות למדן אלא "לשמש את קוני".

התשובה הזו פקחה לו את העיניים. הבחור קיבל מבט אחר על תפקידו ושליחותו בעולם. הוא הבין שייעודו איננו להצליח

כאשר ר' שלמה חיים
היה כבר עמוק
בתוך ההתוועדות
שנמשכה עד אור הבוקה,
הופיע פתאום הבחור

ולהגדיל את מעמדו, אלא להשלים את רצון קונו. מאז הוא חזר לשקוד על תלמודו בשמחה.

חובה לשנן את היסוד הזה. כל אחד צריך לחשוב מהו ה"לשמש את קוני" האישי שלו, להתגבר על המניעות והעיוכובים ולמלא את תפקידו בשמחה. אין ליפול לעצבות בגלל מדידה של הישגים, אלא רק להתמסר למילוי התפקיד האמיתי - "לשמש את קוני".

על כל אחד לעשות את החלק שלו, ואיש אינו רשאי לומר שפעולת הזולת איננה חשובה. עלינו להתייחס בחשיבות וברצינות הראויה לכל אדם, ואפילו לעצמנו. כאשר תזמורת מנגנת, אנו מסוגלים להתרגש עד דמעות מבלי לשים לב לכל כלי בפני עצמו. האמת היא שהניגון נוצר דווקא מצירוף הכלים השונים. רק בצירוף כל הפרטים, מבלי יוצא מן הכלל, נגיע אל התמונה המלאה.

לנצח בכל הכוח

מידת הניצחון יכולה לעזור לנו בעבודת השם. הרצון לנצח בכל מחיר מושרש בעצם הנפש ממש. לרוב אנחנו מזהים את העקשנות הזו עם האגו או עם יצר הרע, אבל אם נשתמש בה לקדושה נגלה עוצמות בלתי רגילות. כאשר אנחנו חלשים בעבודת ה', התעוררות מידת הניצחון מגלה כוחות עצמיים ומעניקה מרץ ותוקף להתגבר על כל המונעים והמעכבים מבפנים ומבחוץ.

התנועות

אם תפקידי הוא להיות למדן וגדול, הרי שאין לי שום סיכוי

עניין הניצחון בעבודת האדם מתבטא בעבודה של 'אתכפיא' ו'ביטול היש'. כאשר האדם נמשך אחר תאוות, זהו הזמן לעורר את מידת הניצחון של הנפש האלוקית ולהכריח את הנפש הבהמית לסור מרע. בחור שהגיע ממשפחה שאיננה שומרת שבת, למד בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד ואחר כך עבר ללמוד בישיבה. לצערי, הוא לא התאקלם טוב בישיבה, עד שכעבור תקופה הוא נכנס למשפיע ר' שלמה חיים קסלמן ע"ה, וסיפר לו שהחליט לעזוב את הישיבה ולהתקדם במסגרת שאינה דתית. בשמחת תורה הסמוך, כאשר ר' שלמה חיים היה כבר 'עמוק' בתוך ההתוועדות שנמשכה עד אור הבוקה, הופיע פתאום הבחור כהיכל הישיבה. כאשר ר' שלמה חיים הבחין בו, הוא פרץ בככי סוער. לאחר כמה דקות, הוא פנה אליו ואמר בהתרגשות: "בתפילת הלל אומרים אנו 'יקר בעיני השם המוותה לחסידיו', מה פירוש הדברים?" שאל ר' שלמה חיים את הבחור, ומיד המשיך ואמר 'תחקוק את זה היטב במוחך וליבך: כאשר אתה נמצא במצב כזה שאתה לא הולך למקווה, לא לומד חסידות ולא לומד בכלל, ולמרות זאת כאשר מזדמן לך לראות דברים שהתורה אוסרת להסתכל עליהם אתה עוצם את העיניים ודוחה את המחשבות זרות שנופלות לך - זהו הפירוש 'המוותה לחסידיו'. אתה, כחסיד, 'הורג' את הנפש הבהמית שלך, ודבר זה יקר מאוד למעלה, 'יקר בעיני השם', אולי אף יותר מבחור אחר שאיננו נמצא במצבך, ועושה ופועל דברים נפלאים בתפילתו ובלמודו. אם תמשיך להילחם, תגיע לניצחון!".

שלוש תכונות ב'משקה'

התוועדות חסידית היא אחת הדרכים לעורר את מידת הניצחון. התוועדות היא סוג של מחאה. ההלכה אומרת שאם אדם החזיק בבית במשך שלוש שנים רצופות ואף אחד לא מחה כנגדו, הבית הוא שלו. חוסר המחאה מהווה הוכחה להיותו בעל הבית. זהו אחד העניינים העיקריים של ההתוועדות - מלבד המעלה שבעצם הישיבה יחד וההתעוררות בענייני עבודת ה' - מחאה כנגד היצר הרע. הנפש הבהמית מנסה להשתלט עלינו, ובכדי למנוע זאת צריך מפעם לפעם למחות. בהתוועדות אנו מוחים כנגד היצר הרע ומכריזים כנגדו: "אתה לא בעל הבית! מדי פעם אתה מנצח, אבל בעל-הבית האמיתי אצלנו זו הנפש האלוקית לבדה".

אדם צריך לומר זאת בתוקף רב, הן כלפי עצמו והן כלפי סביבתו. ניתן לעורר את מידת הניצחון, ולא להתפעל מניסיונות היצר ומעיונות הסביבה. חסידים אומרים 'לחיים' דווקא על 'משקה' (יין-שרף) ולא על משקאות אחרים, מכיוון שניתן ללמוד ממנו את התוקף של מידת הניצחון.

ל'משקה' יש תכונה מיוחדת: הוא איננו מתפעל משום דבר. אם נכנס משקאות אחרים לתא הקפאה, הם יקפאו כעבור כמה שעות. אולם אם נכניס לשם את ה'משקה', הוא יישאר נוזלי גם כעבור שעות רבות. ה'משקה' בעצם מהותו מלמד אותנו יסוד גדול בעבודת ה': אסור ליהודי להתפעל מהסביבה. לא משנה אם חם, קר או קפוא - אני נשאר ביהדותי ובדבקותי בהשם.

הדברים האמורים מקבלים משנה תוקף בדור שלנו. אנחנו קרובים לגאולה השלמה והמלחמה ב'סטרא אחרא' מתקרבת אל קיצה. תאוות הניצחון הקדושה צריכה להתעורר ביתר שאת וביתר עוז לקראת סיום המלחמה, קרימה בכל הכוח! עוד רגע מנצחים!

בכל מקום משיגים אלוקות, רק תלוי באיזה שער הולכים. אם הולכים דרך שער השמיים רואים מיד אור אלוקים, ואם הולכים דרך שערים אחרים מוצאים בדרך לאלוקים עוד דברים. (הרבי מקוצק)

צלם: אלעזר אמיתי
www.klipot.co.il

שו"ת
הרב יהושע שפירא
ראש ישיבת רמת גן

נשים בשאלה

**קראתי חלק מספר חסידות.
לא דיבר אלי בכלל!!
מה זה אומר?**

זה יכול לומר הרבה דברים. יכול להיות שאתה שייך לענף אחר של חסידות, דבקות ועיסוק בדעת אלוקים, שבו תמצא מלוא חופניים נחת. אם כך הדבר, זכור ש'אלו ואלו דברי אלוקים חיים' ולמרות זאת 'אין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו חפץ', ולך בדרך שמאירה לפניך. אבל אפשר, שלא הורגלת בחלק הפנימי של התורה, שעניינו לא רק לציית לדבר ה' כי אם לדעת את ה', להתמלא באהבה אליו ויראה מפניו ולחפוף בדביקות בו מעומק לב ונפש. ייתכן שהמעטפת התרבותית שלך לא נותנת לחלק הזה משקל מספיק, ואז מוטל עליך לפתח את החלקים האלה באישיותך. שהרי לאהבה וליראה, לדבקה ולדעת את ה', אינן מצוות 'רגילות' אלא הליכה של כל מצוות התורה.

**מה ההבדל בין
לעבוד את ה' כבן
לבין לעבוד אותו כעבד?
מה יותר טוב?**

עבד עושה את פעולותיו ללא רצון פנימי וללא שייכות אישית, אלא רק מפני הפחד מן העונש. הבן, לעומתו, קשור בכל נימי נפשו לאביו והוא שותף אהוב וחלק עצמי מביתו של אביו וכל ענייניו. על כן, שגבה מעלת הבן הרבה למעלה מן העבד. יחד עם זאת, מבואר בחסידות שדווקא קבלת העול הפשוטה של העבד, שעושה את מלאכתו ללא חשבונות אישיים, יכולה להגיע למעלה גדולה של "עבד נאמן". עבד כזה, שהדבר היחיד שנוגע אליו הוא עצם כבודו של המלך. מן הבחינה הזאת עולה מעלת העבד על הבן.

איך זוכרים את ה' בצבא?

אחת הטעויות של עובדי ה' היא שכשמאירה להם קרבת ה' בעניין מסוים, הם מתקשים להתאפק ומנסים לאחוז בו גם בהיותם עסוקים בעניין אחר. או אז הם יוצאים קרחים מכאן ומכאן. את מה שהם מבקשים - אין לפנייהם כרגע, ואת מה שיש לפנייהם - אינם מבקשים. כאשר חייל מחפש את קרבת ה' בישיבה, הוא מפספס פעמיים: בישיבה הוא לא נמצא, ובצבא הוא לא מחפש. איך אפשר שלא לזכור את השם בצבא? הצלת ישראל מיד צר, ביטחון ישראל וכיבוש הארץ הן מן המצוות היקרות ביותר בתורה ויש בהן פיקוח נפש כללי - זוהי עבודת ה'. חייל צריך לראות את עצמו כממשיכו של דוד המלך וחייליו, ולהבין שהוא לוחם את מלחמות השם כחלק מצבאות ה'. והפסוק צווח ואומר: "כי השם אלוקך מתהלך בקרב מחניך". מעבר לכך, אמירת פרק תהילים או כמה דקות של לימוד יכולים לרענן את תחושת השייכות אל הקדושה, לעתים מהר יותר מאשר בישיבה.

e-mail: shai@klipot.co.il
054-4530951